



ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
МОРСКО ДЕЛО И РИБАРСТВО



МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО,
ХРАНИТЕ ГОРИТЕ



ПРОГРАМА ЗА
МОРСКО ДЕЛО И
РИБАРСТВО

**ПРОТОКОЛ
ОТ
ОСМОТО ЗАСЕДАНИЕ НА КОМИТЕТА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА ЗА
МОРСКО ДЕЛО И РИБАРСТВО (ПМДР) 2014-2020 Г.**

**27 ноември 2019 г.
Хотел „Интерконтинентал“, гр. София**

Д Н Е В Е Н Р Е Д

9:00 – 9:30	Регистрация на участниците и welcome coffee
9:30 – 9:50	Откриване на осмото заседание на КН на Програмата за морско дело и рибарство 2014-2020 г. (ПМДР)
9:50 – 10:00	Одобряване на проекта на дневен ред
10:00 – 10:50	I. Представяне на информация за напредъка по ПМДР: <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Финансово изпълнение на ПМДР</i> ▪ <i>Изпълнение на Плана за действие за 2019 г. и предприетите действия за оптимизиране на цялостното изпълнение на ПМДР</i> ▪ <i>Комуникационни дейности през 2019 г.</i>
10:50 – 11:05	II. Представяне, обсъждане и одобряване на Индикативната годишна работна програма за 2020 г. на ПМДР
11:05 – 11:15	III. Представяне, обсъждане и одобряване на предложеното изменение на критериите за подбор на проекти по мярка 5.3 „Мерки за предлагане на пазара“.
11:15 – 11:35	IV. Представяне, обсъждане и одобряване на изменената Индикативната годишна работна програма за 2019 г. на ПМДР
11:35 – 12:00	V. Представяне и разглеждане на Междинната оценка на ПМДР
12:00 – 12:30	VI. Напредък при подготовката на програмен период 2021–2027 г.
12:30 – 12:45	Закриване на заседанието на КН на ПМДР – заключителни думи
12:45	Обяд

Д-р Лозана Василева откри осмото заседание на КН на Програмата за морско дело и рибарство (ПМДР) 2014-2020 г. с приветствие към участниците в заседанието и

към г-жа Моника Адамова от Генерална дирекция „Морско дело и рибарство“ на Европейската комисия и представи г-н Стоян Котов – новият директор на дирекция „Морско дело и рибарство“ – Управляващият орган на програмата.

Д-р Лозана Василева отбеляза, че в началото на 2019 г. е разработен План за действие по Програмата. Представи усилия на екипа насочени към отваряне на планираните приеми по индикативната годишна работна програма през 2019 г. и същевременно засилване разплащането по програмата. Представи напредъкът към днешна дата и какво се очаква до края на годината.

Г-жа Василева представи работата с местните инициативни рибарски групи, като посочи стартирането на първите приеми по местните стратегии през месец юни, както течащите към момента оценки на проектни предложения и подготовка на първите договори. Тя сподели и за стартиране на процеса по подготовка на новия програмен период – също точка от дневния ред.

Благодари на целия екип на дирекция „Морско дело и рибарство“ в Министерството и на Държавен фонд „Земеделие“ за усилия и изрази надежда за отчитане на по-добри резултати от прилагането на програмата през декември.

Г-жа Василева даде думата на **г-жа Моника Адамова**, която поздрави гостите и отчете доброто сътрудничество с Управляващия орган, както и с всички страни ангажирани с прилагането на оперативната програма. Приветства напредъка през последните месеци, но изрази съжаление, че усвояването остава на ниско ниво. Насърчи всички ангажирани страни в реализирането на оперативната програма да увеличат усилията си и да ускорят усвояването за постигането на резултати. Тя отбеляза, че е в интерес и на Европейската комисия, и на България да се постигнат по-добри резултати тази година и догодина, за да не се загубят повече средства и да се постигнат заложените цели и конкретните резултати. Г-жа Адамова акцентира върху въпроса за финансовите ресурси от Европейския фонд за морско дело и рибарство, които трябва да се инвестират и управляват така, че от тях да се възползват повече бенефициенти и да се постигнат по-бързо конкретни резултати. Отбеляза, че Комисията винаги е на разположение да помогне на Управляващия орган по всеки възможен начин, за да се подобри реализирането на програмата и че дискусията ще бъде много откровена и ползотворна, че ще може да разгледа нивото на реализация и ще намери пътища за подобряване на изпълнението на програмата. Благодарим.

Думата взе г-жа Лозана Василева и сподели, че по изпратените материали не са получени становища – нито по материалите, нито по дневния ред и предложи да бъдат включени още две точки към първоначално изпратения дневен ред:

Предостави за обсъждане и одобряване на предложеното изменение на критериите за подбор на проекти по мярка 5.3 „Мерки за предлагане на пазара“;

Предостави за одобряване на Годишен план за действие за 2020 г. в изпълнение на Националната комуникационна стратегия 2014 – 2020 г.

Предложи осмото заседание на Комитета за наблюдение да се проведе при следния

ДНЕВЕН РЕД:

1. Представяне на информация за напредъка в изпълнението на програмата:

- *Финансово изпълнение на ПМДР;*
- *Изпълнение на Плана за действие за 2019 г. и предприетите действия за оптимизиране на цялостното изпълнение на ПМДР;*
- *Комуникационни дейности през 2019 г.*

2. Представяне, обсъждане и одобряване на Индикативната годишна работна програма за 2020 г.

3. Представяне, обсъждане и одобряване на изменението на критериите за подбор на проекти по мярка 5.3 „Мерки за предлагане на пазара“.

4. Представяне, обсъждане и одобряване на изменената Индикативна годишна работна програма за 2019 г.

5. Представяне и одобряване на Годишен план за действие на 2020 г. в изпълнение на Националната комуникационна стратегия 2014 – 2020 г.

6. Представяне и разглеждане на Междинната оценка на Програмата.

7. Напредък при подготовка на новия програмен период 2021-2027 г.

По предложения проект на дневен ред нямаше постъпили коментари. Дневният ред бе приет от членовете на КН на ПМДР.

Комитетът за наблюдение реши:

Приема единодушно дневния ред.

Д-р Лозана Василева даде думата на г-н Стоян Котов – директор на Дирекция „Морско дело и рибарство“ по

ПЪРВА ТОЧКА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД

Представяне на информация за напредъка по Програмата

Думата взе **г-н Стоян Котов**, като започна с общото изпълнение на ПМДР от началото на прилагане на програмата. Стана ясно, че са договорени 140 млн. лв., а разплатените средства са 32 млн. лв. Проектите, които в момента са в оценка са на стойност около 18,5 млн. лв. Общо приемите, стартирани от началото на прилагане на програмата до настоящия момент, са на стойност 249 млн. лв. или 122% от общия бюджет на програмата. Договорени са 69% от общия бюджет, включително и стратегиите за местно развитие. Изплатени са 16,16% от общия бюджет на програмата. В момента в оценка са 9% от този бюджет. Г-н Котов съобщи че, по отношение на извършените плащания през периода от 1.01.2019 г. до настоящия момент – за годината са изплатени 18,56 млн. лв., от които националното съфинансиране е 4 млн. лв., а 14 милиона е приносът на Европейския фонд за морско дело и рибарство. За да се изпълнят целите до края на годината са прогнозирани по почти всички приоритети плащания на различни стойности. Сумите са генерирани от сумата на проектите, които са определени с потенциала за разплащане. Тази увереност е постигната на базата на интензивна комуникация между Управляващия орган и бенефициентите, между Управляващия орган и Междинното звено.

Г-н Котов продължи с възможностите за разплащане до края на годината, като по Приоритет на Съюза 1 има очакване за разплащане в рамките на 1,7 млн. лв. По отношение на Приоритет на Съюза 2 очакваните суми за разплащане са 9,6 млн. лв. По приоритет на Съюза 3 сумата е 2,5 млн. лв. По Приоритет на Съюза 4 се очаква изплащане на текущи разходи към местни инициативни рибарски групи в размер на 473 хил. лв. По приоритет на Съюза 5 има очакване за разплащане на 3 млн. лв. и по Техническа помощ – 1 млн. лв. От тези сметки са извадени възможности за разплащане, възпрепятствани вследствие на обжалване на процедури по реда на Закона за обществените поръчки.

По отношение напредъка и постигането на правилото N+3 до края на 2019 г. г-н Котов посочи, че са изплатени 13 млн. лв. под формата на междинни и окончателни плащания, тоест сумата се разминава с разплатените средства, защото авансовите плащания по проекти не се включват към сметката на правилото N+3. Към момента са

разплатени 13 милиона. В Междинното звено се обработват заявления на обща стойност над 6 млн. лв. Като се сумират $13 + 6$ се получават общо 19 млн. лв. До постигането на целта за N+3 трябва да се разплатят още 9 млн. лв., които се очаква да постъпят като заявки за плащане. Към настоящия момент са разплатени 46% от тази цел, като 6 млн. лв. са в процес на разплащане. Очакват се да разплащания до края на годината на общо 18,6 млн. лв. или сумата на всички изплатени средства би трябвало да надхвърли целта за N+3 с 12%, тоест изпълнение 112%. Нереализираните плащания поради обжалване на процедури са около 3,5 млн. лв. С това процентът би се увеличил на 124%.

Г-н Котов сподели, че за постигане на целите са изменяни няколко от общите условия по процедури за безвъзмездна финансова помощ по вече минали приеми, което даде възможност за изпълнение на междинни плащания към бенефициентите във връзка с изплатени от тях аванси към изпълнителите, като така се минимизира рискът от загуба на средства в края на годината.

Г-н Котов сподели за проведените три социологически проучвания, които поясняват причината за намаления интерес по някои от мерките от програмата. Идентифицира, че проблемният по отношение на частните бенефициенти е Приоритет на Съюза 1. В голяма степен социологическите проучвания са адресирали именно тези бенефициенти – много общности по поречието на р. Дунав, общности по крайбрежието на Черно море и производители на аквакултури. Логическият извод от проведените социологически проучвания е, че за да имаш интерес по мерките, трябва да си ги популяризираш и че са стартирани няколко масирани информационни мероприятия в различни градове на Централна България и част от Черноморието. Сподели тенденцията да се продължи през следващата година с р. Дунав и други по-големи, но необхванати от информационната кампания градове включително и в печатните медии.

Г-н Котов информира членовете на Комитета, че мониторингът на изпълнението по всички договори ще бъде делегиран на Междинното звено по отношение планове за производство и изпълнението на индикаторите по програмата, което е доста трудоемка задача. Сподели за непрекъснатият контакт с бенефициентите по отношение на тяхната способност да изпълнят проектите си и да се извършват плащанията навреме.

Г-н Котов продължи с изпълнението на Плана за действие за 2019 по Програмата. Акцентираща върху проведените до момента 7 информационни събития и предстоящите още 5 такива до края на годината, както и за извършените общо 83 публикации в печатните медии. По отношение Приоритет на Съюза 4 „Водено от

общностите за местно развитие", към настоящия момент има текущо обявени 20 процедури на местни инициативни рибарски групи. Подадени са 25 проектни предложения, оценявани на различно ниво. Някои от тях се оценяват от местни инициативни рибарски групи, а други – от Управляващия орган. В момента 20 процедури са преминали или са в етап на обществено обсъждане и предстои тяхното стартиране. Целта е до края на годината да стартират общо 49 процедури на обща стойност 20 млн. лв. Друг важен момент е стартирането на Националната рибарска мрежа, която ще подкрепя Управляващия орган и местните инициативни рибарски групи в търсенето на кооперация, търсенето на отговори на въпроси и ефективното изпълнение на Стратегията „Водени от общностите за местно развитие“. Във връзка с повишаване на капацитета на местните инициативни рибарски групи в периода 24 и 26 юни в гр. Пловдив, Управляващият орган заедно с Европейската мрежа на рибарските групи организира и проведе обучителен семинар.

Д-р Лозана Василева даде думата за въпроси и коментари.

Думата взе **г-жа Моника Адамова** поздрави Управляващия орган за обещаващите финансови прогнози и изказа съжаление за загубата от 7,2 милиона евро от средствата за 2014 г. и 2015 г. по правилото N+3, както и надежда, че „няма да се повтори“. Напомни, че всички планирани разходи, за да се постигне целта, трябва да се поискат от бенефициентите и да се представят на Комисията. Тя благодари за актуалната информация по реализирането на Плана за действие и изказа задоволство от предприетите необходими мерки за подобряване на реализирането му и укрепването на административния капацитет на Управляващия орган. Г-жа Адамова изрази мнение за важността на публикуване на оперативните програми и техните ползи, както и историите на успех и че резултатите имат положително въздействие върху финансирането от Европейския фонд за морско дело и рибарство. Обърна се към сектора и посъветва да насочи вниманието си повече към мерките относно иновациите, диверсификациите, устойчивите и екологични практики и новите тенденции в развитието на пазара, промяната на климата, като акцента върху екологичните аспекти на околната среда.

Г-жа Адамова се спря на Приоритет на Съюза 2, като поощри Управляващия орган за добрия напредък във финализиране на всички очаквани плащания към бенефициентите, като препоръча тясно да се наблюдава изпълнението от бенефициентите, които не са изпълнили своите производствени планове. Европейският фонд за морско дело и рибарство трябва да има окончателната оценка на тези проекти.

По Приоритет на Съюза 3 отбеляза повишаване на сътрудничеството и добрите резултати. По отношение на Приоритет на съюза 4, г-жа Адамова изрази недоволство от забавеното реализиране. Местните инициативни рибарски групи няма да могат да заявят разходи за годината. Насърчи всички, които са ангажирани в реализирането на Приоритета на Съюза 4 да сключат договорите за 2020 г. и да започнат да постигат реални конкретни резултати. Изрази задоволство, че Националната мрежа вече е създадена и надежди, че тя ще помогне на местните инициативни рибарски групи в осъществяването на проектите, както и че има на разположение необходимите човешки ресурси и административни структури.

Г-жа Адамова прояви интерес какво се случва с организациите на производителите, тъй като по тази мярка няма напредък в реализирането на финансирането.

Думата взе **г-н Котов**, като благодари на г-жа Адамова за отправените коментари и препоръки и премина директно към конкретния въпрос по отношение на Приоритет на Съюза 5.

Той отбеляза, че в края на миналата година две организации са подали искания към Министерството на земеделието за признаване на Организация на производителите. Една от тях е призната като организация на производителите – „Черноморски изгрев“. Впоследствие „БГ фиш“ са подали искане и съвсем наскоро са одобрени като междубраншова организация. Реално по Програмата има две официално признати по различен статут организации. По отношение на изпълнението на заложените цели на организацията на производителите „Черноморски изгрев“ в момента е приключена оценката на техния първи план за производство и маркетинг, който да трябва да приложат.

Поради липсата на въпроси **д-р Лозана Василева** продължи по дневният ред, като даде думата на г-жа Данкова по

ВТОРА ТОЧКА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД

Представяне, обсъждане и одобряване на Индикативната годишна работна програма за 2020 г. на ПМДР

Г-жа Красимира Данкова започна с това, че Управляващият орган за 2020 г. е предвидил откриването на 5 мерки по два приоритета, като ги изброи:

- По Приоритет на Съюза 1 ще бъдат открити мярка 1.1 – Диверсификация и нови норми на доход; и мярка 1.2 – Здраве и безопасност.

- По Приоритет на Съюза 2 мерките ще бъдат: мярка 2.2 – Продуктивни инвестиции в аквакултурите (и по-конкретно за сектор „Малки проекти“); мярка 2.4, която е свързана с преминаване към схеми по управление на околната среда и одитиране към биологични аквакултури; и мярка 2.5 – Аквакултури, осигуряващи екологични услуги.
- По мярка 1.1 – Диверсификация и нови форми на доход – предвиденият общ бюджет е малко над 2 млн. лв. Минималният размер на едно проектно предложение е 3 хил. лв., а максималният е 146 687 лв. Следващата мярка, заложила в Индикативната годишна работна програма 2020, е мярка 1.2 – Здраве и безопасност. Общият бюджет, който е предвиден за този прием е малко над 400 хил. лв.
- Следващата мярка, включена в Индикативната годишна работна програма 2020 г. е от Приоритет на Съюза 2 – мярка 2.2 – Продуктивни инвестиции в аквакултурите, сектор „Малки проекти“. Към настоящия момент има проекти в оценка по тази мярка, бюджетът по нея все още не може да бъде определен. Минималният размер на едно проектно предложение е 3 хил. лв., а максималният – 48 895 лв.
- По Мярка 2.4, (която не е отваряна до момента) - Преминаване към схеми по управление на околната среда и одитиране към биологични аквакултури е предвиден бюджет за малко над 1 млн. лв. Последната мярка от Индикативната годишна работна програма за 2020 г. е мярка 2.5 с втори прием – Аквакултури, осигуряващи екологични услуги. Предвиденият за нея бюджет е 3,3 млн. лв.

Думата взе **д-р Лозана Василева**, като добави, че всички мерки се отварят или с целия остатъчен бюджет за тези мерки, за които ги отваряме за пореден път, или с целия бюджет от мерките. Целта е максимално своевременно договаряне и на остатъчните средства от програмата.

Поради липсата на коментари, г-жа Василева предложи Индикативната годишна работна програма за 2020 г. за гласуване. Документът бе одобрен единодушно от членовете на Комитета за наблюдение.

Комитетът за наблюдение реши:

Одобрява Индикативната годишна работна програма за 2020 г. по Програмата за морско дело и рибарство 2014-2020 г.

Премина се към

ТРЕТА ТОЧКА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД

Представяне, обсъждане и одобряване на предложеното изменение на критериите за подбор на проекти по мярка 5.3 „Мерки за предлагане на пазара“

Думата взе **г-жа Красимира Данкова**, която изрази надежда, че всички присъстващи са се запознали с предложението на Управляващия орган във връзка с промяна на критериите по тази мярка. Тя отбеляза, че изменението не е свързано толкова с точките, които носи всеки критерий, а с преамбюлната част на документа по критериите на мярка 5.3. Предлага се максималният размер на безвъзмездната финансова помощ от 146 687 лв. да бъде изменен на 1 млн. лв. Мотивите на Управляващия орган са, че по-ефективно ще бъдат използвани финансовите ресурси и ще се засили ефектът от предвидените дейности. Това ще доведе до минимизиране на риска от загуба на средства по мярката. Г-жа Данкова допълни, че Министерството на земеделието и храните ще бъде директен бенефициент по тази процедура и че то има потенциала, механизмите и инструментите да проведе мащабни кампании, които да обхванат сериозна част от потенциалните кандидати, от кандидатите и широката общественост като цяло, за да може максимално да бъдат популяризирани програмата, достиженията на Европейският фонд за морско дело и рибарство и финансирането от Европейския съюз.

Д-р Лозана Василева подложи изказването на коментари и въпроси, след което премина към гласуване на предложеното изменение по мярка 5.3. След гласуване, изменението бе прието единодушно.

Комитетът за наблюдение реши:

Одобрява изменението на Критериите за подбор на проектни предложения по мярка 5.3 „Мерки за предлагане на пазара“ по Програмата за морско дело и рибарство 2014-2020 г.

Д-р Лозана Василева даде думата на г-жа Хюбнер по

ЧЕТВЪРТА ТОЧКА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД

Представяне, обсъждане и одобряване на изменената Индикативна годишна работна програма за 2019 г. на ПМДР

Г-жа Антоанета Хюбнер запозна участниците с промените в бюджетите. Част от тези промени са свързани с промяната на резерва в началото на годината по Приоритети на Съюза 1, 2, 4, 5 и 6. В Приоритет на Съюза 3 са съвсем незначителни, но са отразени.

По Приоритет на Съюза 1, мярка 1.4, промяната в бюджета е незначителна. Има промяна в срока за подаване на проектни предложения. Оказа се, че 60 дни не са достатъчни. Управляващият орган като цяло си промени политиката в това отношение. Мерките се отварят предимно за 90 дни. Добавен е още един кандидат, който съгласно Регламент № (ЕС)508/2014 е допустим. По мярка 1.5 – Иновации в аквакултурата, промените са почти същите. По мярка 1.6 бюджетът е доста променен. Причината е, че очакванията ни по първия прием да има договорени средства бяха много по-големи. Сключените договори се оказаха на сума, която не освободи бюджет. Затова разликата не е от 100 хиляди, а от 2 млн. лв. Другите промени са същите – изместване на приема от трето в четвърто тримесечие и удължаване на срока на подаване на проектните предложения. По мярка 1.7 в момента има извънреден прием. С оглед ускоряване изпълнението на програмата през тази година има няколко извънредни приема. По Приоритет на Съюза 2, по мярка 2.2 има извънреден прием. По този прием промяната е в максималния размер на БФП. Не бяха допустими рециркулационните системи и затова максимално допустимият грант по проект беше 550 хил. лв. Парите за рециркулационни системи са изчерпани и затова УО иска да са узакони конкретно тази мярка за този прием в Индикативната годишна работна програма. По мярка 2.3. също има извънреден прием. Остатъчният бюджет след приключването на оценката на проектите по предходния прием, веднага бе прехвърлен в поредния прием. Мярката беше стартирана веднага стартирана предвид големия интерес към нея. По мярка 2.5. има още един прием. По първия прием вече има одобрени проекти и предстои сключването на договорите. Промяната беше само по букви „а“ и „в“. Приемът през четвъртото тримесечие ще касае буква „б“ по мярката, тоест само за една специфична част от дейностите. Затова се появи втори прием по мярката.

По Приоритет на Съюза 5 - прием по мярка 5.1 с незначително изменение в бюджета. Относно мярка 5.3 бяха прегласувани критериите. Идеята е да се раздели на

два приема, за да не се кръстосват дейностите и бенефициентите и да не се получава излишно натоварване за всички страни. Единият прием касае Министерството на земеделието, храните и горите. До края на месеца предстои да бъде стартиран и другият прием. Допустимите дейности по приема, при който конкретен бенефициент ще бъде Министерството на земеделието, храните и горите, ще бъде единствено и само за допустими дейности – провеждане на регионални, национални и транснационални, информационни и рекламни кампании за повишаване на осведомеността на обществото за продуктите на устойчивия риболов и аквакултури. Другият прием е за всички останали допустими кандидати и дейности. Мярка 5.4. е с допълнителен прием с остатъчния бюджет след процедури по провеждане на последващ контрол, както и други дребни остатъчни суми. Този прием е преместен от второ в трето тримесечие. Срокът му е удължен от 60 на 90 дни.

По Приоритет на Съюза 6 - мярка 6.1 е с малка промяна в бюджета. Процедурата по приема отново е изместена – от второ в четвърто тримесечие.

По мярка 6.3 – има незначителна промяна в бюджета. Има изместване на обявяването на процедурата от трето в четвърто тримесечие. Приемът е удължен от 60 на 90 дни.

Има две мерки, които са извадени от Индикативната годишна работна програма 2019 г. Едната е мярка 2.4. Прехвърлили сме я в Индикативната годишна работна програма 2020 г. Другата мярка е 6.2. По нея сме обвързани с колегите от Министерството на околната среда и водите, които трябва да изпълнят проект във връзка със защитените морски зони. Едва тогава мярка 6.2 може да бъде стартирана.

Д-р Лозана Василева даде думата на **г-н Йордан Господинов**, представител на Асоциацията на производителите на рибни продукти „БГ фиш“ за коментари. Който оцени положително амбицията да се усвоят средствата. В мярка 1.7 (и изобщо в мерките, които засягат р. Дунав) попита дали е отчетен обемът на риболова, след като се прехвърлят 2 млн. лв. за добавена стойност, за да не се наложи догодина Мониторинговият комитет да прехвърля средствата от тази мярка в друга! Той каза, че не вижда кой ще добавя стойност на 100 тона риба, а тя е по-малко от 100 тона. Какъв дял представлява регистърът на риболовния флот в р. Дунав и какво количество риба се лови? За 100 тона риба – 2 млн. лв. Много е добавената стойност-определи той. По другите мерки не взе отношение. Засегна проблемите със сивия сектор, който не добавя стойност, а директно взима стойност.

Г-н Котов се обърна към г-н Господинов с пояснения ,че бюджетът по мярка 1.7 не се насочва към р. Дунав. Той не е определен като бюджет за р. Дунав, т. е бюджетът не се разделя на черноморски и дунавски. С изменението на Индикативна годишна работна програма не се прехвърля бюджет от една мярка в друга. По-скоро се дава възможност да се усвоява съществуващ бюджет и да се кандидатства по него.

Д-р Лозана Василева предложи за гласуване предложеното изменение на Индикативната годишна работна програма за 2019 г., което беше прието единодушно, без въздържали се.

Комитетът за наблюдение реши:
Одобрява единодушно изменението на Индикативната годишна работна програма за 2019 г. по Програмата за морско дело и рибарство 2014-2020 г.

Думата беше дадена на г-жа Данкова по

ПЕТА ТОЧКА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД

Представяне и одобряване на Годишен план за действие за 2020 г. в изпълнение на Националната комуникационна стратегия 2014 -2020 г.

Г-жа Красимира Данкова представи Годишният план за действие за 2020 г. в изпълнение на Националната комуникационна стратегия по образец, зададен от Централното координационно звено, включващ няколко дейности. Те са ориентирани към мерките, които са предвидени за откриване през 2020 г. От презентацията за Индикативната годишна работна програма за 2020 г. стана ясно, че това са мярка 1.1, мярка 1.2, мярка 2.2, мярка 2.4 и мярка 2.5. Годишния план за действие за 2020 г. ще включва провеждането на заседания на Комитета за наблюдение, на които ще бъдат представени новостите и напредъка по програмата и начина, по който стои програмата в контекста на европейското финансиране. Предвиждат се такива заседания в периода март – юни и октомври – ноември. Другото задължение по регламент е провеждането на годишно информационно събитие. По план за 2020 г. то трябва да бъде проведено през периода октомври – декември.

В останалата част от комуникационните дейности като основен елемент по програмата е провеждането на информационни събития. Те са през цялата година - между 5 и 8 събития.

Г-жа Данкова обобщи, че чрез разпространението на добри практики, ще се популяризират достиженията на Европейския фонд по морско дело и рибарство в България.

Д-р Лозана Василева предложи да се премине към гласуване на предложения Годишен план, който се прие единодушно, без въздържали се.

Комитетът за наблюдение реши:

Одобрява единодушно Годишен план за действие за 2020 г. в изпълнение на Националната комуникационна стратегия 2014 -2020 г.

Д-р Лозана Василева даде думата на г-жа Антоанета Григорова по

ШЕСТА ТОЧКА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД:

„Представяне и разглеждане на Междинната оценка на ПМДР“

Г-жа Антоанета Григорова запозна членовете на Комитета за наблюдение с Междинната оценка. Тя обхваща периода до 31 декември 2018 г. Оценката изследва първо началните резултати от използването на помощта и е насочена към Текуща оценка на напредъка на изпълнението, подобряване на качеството и ефективността на помощта по отношение на поетите в началото на периода задължения, подобряване на качеството и ефективността на помощта от нея.

Междинната оценка цели да изследва степента на изпълнението на програмата чрез оценка на степента на използването на ресурсите и резултатността, ефикасността от социално-икономическото въздействие и неговото въздействие върху приоритетите на общността. Междинната оценка за напредъка има за цел да анализира и оцени резултатите от изпълнението на програмата, да формулира обосновани препоръки за актуализиране съдържанието на програмата, да идентифицира възможни мерки и действия за по-нататъшно изпълнение, наблюдение на програмата и осигуряване на информация.

Кои са основните констатации от проведената оценка?

За постигнатите резултати в изпълнение на Приоритет на Съюза 1 „Насърчаване на устойчиво и екологично отношение, иновативно, конкурентоспособно и основано на знанията рибарство, характеризиращо се с ефективно използване на ресурсите“. За

периода на междинната оценка са договорени 9 153 000 лв. Изплатени са 990 хил. лв. – приблизително 2,2% от бюджета.

По Приоритет на Съюза 2 са договорени 24 млн. лв., а са сертифицирани 1 млн. лв., което е 10% от стойността на програмата.

По Приоритет на Съюза 3 са сключени 18 договора за 11 млн. лв. или 5 млн. евро. Изплатени са и са сертифицирани 2,3 млн. евро, което е 19% от бюджета на програмата.

По Приоритет на Съюза 4 са договорени 31 млн. лв., сертифицирани и изплатени са 2,3 млн. лв. или 11,7% от програмата.

Постигнатите резултати в изпълнение на Приоритет на Съюза 5 „Насърчаване на предлагането на пазара и преработването“, договорените средства са 10 млн. евро, сертифицираните са 2,5 млн. евро, което представлява 19% усвояване.

По Приоритет на Съюза 6 не са постигнати резултати. През 2018 г. е обявен прием по мярка 6.3 „Повишаване на знанията за състоянието на морската среда“ с бюджет 1629 хил. лв. До края на годината не е постигнат напредък.

Постигнатите резултати по изпълнение на дейността по Техническа помощ са 5 477 хил. лв. Извършени са две плащания – 508 хил. лв. Сертифицирани са 2 167 хил. лв.

Основните изводи от извършената оценка на програмата по отношение на целите, мерките и дейностите са:

Съществува добра свързаност между идентифицираните проблеми и целите, както и между целите и мерките, с които е предвидено постигането на целите. Мерките, заложи при разработването на програмата, са все още в начален етап от изпълнението си, а за голяма част от тях изпълнението още не е стартирало.

Основният напредък по програмата е свързан с инвестиционните мерки като продуктивни инвестиции в аквакултура и мярка 5.4 „Преработване на продукти от риболов и аквакултури“. При подготовката на програмата са програмирани и мерки, които имат допълващ ефект и като цяло са важни за постигане на целите на програмата. Липсата на изпълнение показва, че те не са основен приоритет на този етап.

Основни изводи от извършената оценка на програмата по отношение на целите, мерките и дейностите. Прилагането на мярка 1.8 „Рибарски пристанища, кейове за разтоварване, рибни борси и покрити лодкостоянки“ е в две основни направления – подобряване на качеството, контрола и проследимостта на разтоварените продукти, повишаване на енергийната ефективност, допринасяне за опазването на природната

среда и допринасяне за съответствието със задължението за разтоварване на уловите. За изпълнение на първото направление Управляващия орган е предвидил действия, но за изпълнение на задълженията за разтоварването на уловите не е установена тази степен.

По Приоритет на Съюза 1 „Насърчаване на устойчиво в екологично отношение иновативно, конкурентоспособно и основание на знанията рибарство, характеризиращо се с ефективно използване на ресурсите“, няма изпълнение на дейностите, свързани с риболова във вътрешните водоеми и водна флора и фауна във вътрешните водоеми.

Относно Приоритет на съюза 4 – първият кръг от подбора на Стратегията за воден от общностите за местно развитие, който следваше да приключи до две години след датата на одобряване на Споразумението за партньорство, не е приключен. Управляващият орган предвижда подготовка и избор на стратегиите за BOMP в последния възможен момент – 31 декември 2017 г. Въпреки посочените слабости за ненавременното стартиране на Националната рибарска мрежа през предходния програмен период, в настоящия период към датата на извършване на Междинната оценка – от стартирането до 31 декември 2018 г., колективни действия не са предприети и все още не е избрана такава. Времетраенето на отделните етапи в процеса на разработването на различни документи на МИР и тяхното одобрение е твърде бавен процес.

По Приоритет на Съюза 5 „Насърчаване на предлагането на пазара и преработването“, към 2018 г. няма изпълнение на мерки, свързани с дейността, от организациите на производителите. Преди малко чухме, че вече имаме две.

Прилагането на програмата спрямо нейната рамка за изпълнение изостава значително по отношение на изпълнението на програмата спрямо планирания график – изпълнение спрямо финансовите индикатори, изпълнение спрямо изходните индикатори. Постигнато е частично изпълнение на количествата за изпълнение. По нито един от приоритети няма постигнат финансов показател към 2018 г.

Заложените индикатори за резултат могат да се отнесат към заложените специфични цели по приоритетите на съюза. Целевите стойности на индикаторите за резултат са залагани като сума от базовите стойности и очаквания принос на програмата. Постигането на индикаторите за резултат не може да бъде определено. Управителният орган не отчита напредъка по нито един от заложените индикатори за резултат. Въпреки пълното изпълнение на определени мерки като мярка 1.3 – „Окончателно преустановяване на риболовните дейности“, не е отчетено изпълнение на индикаторите, свързани с прилагането на мярката.

В периода 2015 – 2018 г. нормативната среда, в която се изпълнява програмата, е динамична. В националното законодателство, идентифицирано като относимо към програмата в този период, са налице множество изменения. Приети са нови актове, които не са съществували през 2015 г.

Основните цели на изпълняваната Комуникационна стратегия не могат да се определят като постигнати по отношение на популяризирането на програмата и запознаване на потенциалните кандидати с възможностите за кандидатстване.

Комитетът за наблюдение на програмата формално отговаря на минималните изисквания на Постановление № 79 за създаване на комитети за наблюдение и за партньорство и на програмите, съфинансирани от Европейския съюз за програмния период 2014 – 2020 г. Според програмата основно изискване при определяне състава на Комитета е той да бъде представителен и балансиран по отношение на представляваните сектори. В момента има препоръка да бъде разнообразен с представители на публичния сектор.

Наблюдаването и оценяването на напредъка по изпълнението на програмата посредством нейната рамка за изпълнение не се извършва системно. Отчетена е необходимост от подобряване на административния капацитет на програмата, както и намаляване на текучество сред служителите. Въпреки проведения избор на МИРГ от страна на Управляващия орган в закъснял период трябва да стартира прием на проектни предложения. Реалното изпълнение на Стратегията е забавено, а рискът от допълнително забавяне на договарянето създава предпоставки за разочарование у потенциалните кандидати и в крайна сметка поставя пред риск финансовото изпълнение на подхода.

Основни препоръки:

Управляващият орган следва да преодолее бавното и неефективно взаимодействие с МИРГ в процеса на стартирането на прилагането на стратегиите. Това може да се осъществи със създаването на специализиран екип от служители, чието задължение да бъде насочено единствено към подпомагане прилагането на подхода. Управителният орган следва да гарантира ефективния старт на Националната рибарска мрежа, за да се осигури прозрачно, навременно и пълноценно прилагане на подхода. Да се определи екип от експерти с функции, изцяло насочени към прилагането и популяризирането на възможностите на приоритетите сред браншовите организации и стартирането на процеса по признаване на организации на производители. Да се извърши ревизия на заложените цели в рамката за изпълнение на цели за 2018–2020 г.

Да разработи и одобри методология за оценка на индикаторите за резултат и да подsigури мониторингови проверки, свързани с определянето на напредъка по изпълнените проекти. Да верифицира индикаторите за резултат, заложи в договорите за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ при извършване на междинни и окончателни плащания. Следва да се предприеме по-организиран подход при осъществяването на Комуникационната стратегия, да се подобри процесът по предоставяне на информация и методическа помощ на кандидатите и бенефициентите по програмата и да гарантира равноправност.

Да се извърши анализ на представените групи, основно заинтересованите страни в състава на Комитета спрямо идентифицираните като такива в програмата и ако е необходимо – да се включат в него представители на непредставени основни заинтересовани страни. Разширяване дейността на Комитета по посока на консултиране с основни заинтересовани страни чрез създаване на постоянни и временни подкомитети по специфични и текущи въпроси и включване в заседанията на Комитета на външни експерти от различни области, свързани с изпълнението на програмата.

Необходимо е постигането на по-голяма публичност на резултатите от мониторинга и оценката на програмата, по-добро разпространение на резултатите и достигането до по-голям кръг от заинтересовани. Необходимо е залагане на ясни правила и отговорности по отношение на мониторинга и оценката на програмата и създаване на база данни за отчитане на информация по напредъка на програмата. Следва да се предприемат действия за непрекъснато изграждане на административния капацитет на дирекцията, включително като се осигури достъп до обмен на опит от други страни членки.

Д-р Лозана Василева даде думата за въпроси и коментари.

Думата взе **г-жа Моника Адамова**, която акцентира върху важността на задължението на Управляващия орган да извършва такива оценки и последващо прилагане на препоръките. Несъмнено това помага на Управляващия орган да подобри качеството на прилагането на оперативната програма, да оцени нейното въздействие, ефективност и ефикасност. Веднага щом Междинната оценка на оперативната програма се одобри, г-жа Адамова даде препоръка да се направи достъпна на обществеността чрез уебсайт. Тя поиска да разбере как ще се приложат на практика препоръките през този или следващия програмен период.

Думата взе **г-н Стоян Котов**, който благодари за коментарите и отговори на въпроса, че няма да се минава от препоръка по препоръка. Той посочи, че част от тези препоръки вече са трансформирани в действия от страна на Управляващия орган, особено по отношение на популяризирането, административния капацитет, информационните кампании, компенсиране забавянето на подхода BOMP, делегиране по отношение на мониторинга, идентифициран като предстоящ проблем. Вече са почти финализирани действията към прехвърляне на тази сериозна отговорност към Междинното звено, които са демонстрирали абсолютна готовност да поемат тази тежест. След формализиране на оценката УО ще направи съответния разбор – препоръка по препоръка и ще създаде вътрешна организация за изпълнение на останалите препоръки. Основното впечатление е, че голяма част от тях се прилагат и изпълнявайки ги, ще се постигне по-ефективно изпълнение на целите на програмата на функционирането на Управляващия орган и популяризирането сред потенциалните и настоящите бенефициенти.

Думата взе **г-н Николай Кисъв** от Съюза за стопанска инициатива Според него е направено твърде малко, за да се получат знания и да се регулира пазарното търсене от гледна точка на приемането от пазара на нашата продукция. При това минималистично потребление на риба в България, което е на дъното на европейското предлагане, трябва да се предприемат засилени мерки, за да се повишават знанията, културата и желанието за повишаване на потреблението от българите. Според него има много малко достоверна информация за състоянието на пазара. Все още нямаме електронна рибна борса, която е основният източник на такава информация за потребителите. Предвид това, че Министерството на земеделието е бенефициент на 1 млн. лв., той предлага да се спре с промоционални кампании в община Сухиндол или община Сливен, а да се направи засилена национална промоционална кампания чрез всички медии. И даде пример с проведена такава кампания в Дания. Благодарение на тази кампания, въпреки високото си потребление в страната са имали 15% увеличение на търсенето и потреблението на риба и рибни продукти. Г-н Николай Кисъв даде предложение през следващата година да се направи първата стъпка и тези 1 млн. лв., които са в Министерството на земеделието, да се използват за една масирана кампания. Той препоръча в програмата за следващия програмен период да се заложи мярка – да се говори не само за предлагане на пазара, а за регулиране и увеличаване на търсенето.

Д-р Лозана Василева взе отношение към изказването на г-н Кисьов, като обясни че по мярка 5.3 се планира точно това – като бенефициент Министерството на земеделието, храните и горите да подаде проектно предложение, което да включва промоционална кампания на продуктите от аквакултури и произведени продукти по програмата, като потвърди че се разчита и на тясно сътрудничество с бранша.

Д-р Лозана Василева даде думата на г-жа Черкезова по

СЕДМА ТОЧКА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД

Напредък при подготовката на програмния период 2021 – 2027 г.

Г-жа Евгения Черкезова представи накратко основните акценти, свързани с програмиране на програмен период 2021 – 2027 г.:

Тя отбеляза, че по предложението на Комисията за Регламент за морско дело и рибарство от периода месец юни миналата година до сега са проведени дискусии в рамките на Работната група по вътрешна и външна политика в рибарството на Съвета на Европейския съюз. В хода на тези дискусии на базата на тях държавите членки са постигнали съгласие по част от текстовете с оглед постигане на общ частичен подход по предложението на Комисията за регламент. Този подход изключва всички аспекти, свързани с многогодишната финансова рамка.

Като цяло в предложението на Комисията за регламент за общо приложимите разпоредби основен акцент ще бъде постигането на 5 цели на политиката на Европейския съюз. В оперативните програми ще бъдат заложили приоритети и специфични цели.

Целите на политиката, заложили в новия Регламент за общоприложимите разпоредби, касаещи Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, са пет:

Цел на политиката 1 – по-интелигентна Европа;

Цел на политиката 2 – по-зелена нисковъглеродна Европа;

Цел на политиката 3 – по-добре свързана Европа;

Цел на политиката 4 – по-социална Европа;

Цел на политиката 5 – Европа по-близо до гражданите.

По Регламент Европейски фонд за морско дело и рибарство ще се подпомага постигането на Цел на политиката 2 и Цел на политиката 5. Най-актуалният вариант на предложението на Комисията за Регламент за морско дело и рибарство е съгласно

окончателния компромис за частичен общ подход, по който Съветът по селско стопанство и рибарство постигна съгласие на 18 юни 2019 г.:

Първи приоритет – „Насърчаване на устойчивото рибарство и опазване на водните биологични ресурси“; Втори приоритет – „Насърчаване на устойчивите дейности, свързани с аквакултурите и на преработването и предлагането на пазара на продукти от риболов и аквакултури“; Трети приоритет – „Създаване на предпоставки за растеж на устойчива икономика и стимулиране на развитието на общностите, занимаващи се с рибарство и аквакултури в крайбрежните и вътрешните райони“. В този приоритет е включено продължаване изпълнението на подхода BOMP. На него се набляга специално внимание. Четвърти приоритет – „Укрепване на международното управление на океаните и осигуряване на безопасността, сигурността, чистотата и устойчивото стопанисване на моретата и океаните“.

За постигане на целите на Европейския съюз и стартиране на оперативните програми, има заложили хоризонтални отключващи условия, които са съгласно чл. 11 от предложението за Регламент за общоприложимите разпоредби за периода 2021 – 2027 г. Не могат да се декларират разходи към Европейската комисия, докато не бъде изпълнено отключващото условие за съответната специфична цел. Това ще бъде валидно не само при стартиране на оперативните програми, а през цялото време на изпълнението на оперативните програми за целия програмен период.

За програма „Морско дело и рибарство“ специфичните отключващи условия са две:

Първото е „Инструмент и капацитет за ефективно прилагане на правилата за държавна помощ“. На национално ниво е създадена Междуведомствена работна група, в която участва представител от Управляващия орган на програмата „Морско дело и рибарство“. Министерството на финансите актуализира указанията за прилагане на правилата за държавна помощ. Като задължително условие за всички управляващи органи е изграждането на капацитет и залагане в системите за управление и контрол на съответните правила за проверка на държавните помощи.

Другото отключващо условие, приложимо за програма „Морско дело, рибарство и аквакултури“ е ефективното прилагане и изпълнение на Хартата на основните права на Европейския съюз. От управляващите органи трябва да бъде осигурено отразяване на изискването на Хартата на основните права в системата за управление и контрол и в програмните документи, които ще бъдат изготвени. Задължение на управляващите

органи е регулярно докладване изпълнението на проектите до Комитета за наблюдение относно съответствието с Хартата.

В съответствие с Постановление № 147 на Министерския съвет е създадена тематична работна група за разработване на новата програма. Процесът по сформиранието на Работната група приключи. Предстои подписването на заповед от министъра на земеделието за определяне на състава и стартиране работата на Тематичната работна група.

Предприети са действия за извършване на два анализа, които ще подпомогнат работата на Тематичната работна група по изготвяне на новата програма. Проведена е обществена поръчка с предмет „Разработване на многогодишен национален стратегически план за аквакултурите в България“. В момента комисия, определена със заповед на министъра разглежда подадените оферти.

Проведена е обществена поръчка с предмет „Изготвяне на анализ за състоянието на сектор „Рибарство“ в България“. На базата на този анализ Управляващият орган съвместно с Тематичната работна група ще може да определи основните приоритети в новата оперативна програма.

В предложенията за ново законодателство Регламента за общо приложими разпоредби, съответно предложението за Регламент за морско дело и рибарство е дадена възможност за прилагане на финансови инструменти, които да спомогнат за реализиране на проектите на бенефициентите. В тази връзка, Управляващият орган на програма „Морско дело и рибарство“ е предприел действия по изготвяне на предварителна оценка с оглед определяне в кои области и сектори биха били приложими финансовите инструменти, които ще подпомогнат изпълнението на бенефициентите.

Към настоящия момент е изготвена техническа спецификация за възлагане на обществена поръчка, която ще бъде с две обособени позиции. Едната ще бъде за нашата програма „Морско дело и рибарство“, а другата – за Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони през програмния период 2021 – 2027 г.

Националното законодателство за програмен период 2021-2027 г. включва Постановление № 142 на Министерския съвет за създаване на тематични работни групи, Решение № 368 на Министерския съвет е за хоризонталните тематични отключващи условия, Решение № 196 на Министерския съвет, с което се одобрява анализът на социално-икономическото развитие. Определени са управляващите органи и водещите ведомства за новите програми. Дирекция „Морско дело и рибарство“ (Министерството на

земеделието, храните и горите) ще бъде Управляващ орган на програмата „Морско дело, рибарство и аквакултури“ през новия програмен период.

Д-р Лозана Василева допълни, че предстои работа по новия програмен период след сформирването на Тематичната работна група и след изготвянето на анализите, на базата на които ще стъпи новата програма и даде думата за въпроси и коментари.

Г-жа Моника Адамова акцентира, че е от взаимен интерес да се постигне значителен напредък през тази и следващата година, за да избегне забавянето в одобрението на програмните документи за стартирането и реализацията на оперативната програма. Тя напомни, че текущата и бъдещата оперативна програма трябва да бъдат в съответствие с общите политики по рибарството и ангажиментите, поети с декларациите от Малта и от София. Относно това съответствие вижда, че е започвано с изследвания и анализи. Г-жа Адамова допълни и за важността на анализа на околната среда, който трябва да се направи и представлява основата, особено анализа за силни и слаби страни и възможните заплахи за стратегията. Анализът е задължителен и акцентът върху екологичните аспекти трябва да бъде още по-силен, отколкото за текущия програмен период. Има нова европейска инициатива за зелена сделка. Новият комисар се фокусира много върху опазването на околната среда в Европа, устойчивите морета и океани, устойчивото рибарство. Г-жа Адамова подчерта необходимост от ангажираността със заинтересованите страни. Това е много важно за подготвителната фаза, но и при осъществяването на оперативната програма е много важно да има консултации със заинтересованите страни.

Г-н Нелко Йорданов от Местна инициативна рибарска група Шабла-Каварна-Балчик, представляващ местните инициативни рибарски помоли Управляващия орган за първите заседания на тематичните работни групи или за следващия Комитет за наблюдение да потърси възможност за становище на Държавно предприятие „Рибни ресурси“ относно стратегическото развитие на предприятието в краткосрочно и дългосрочно бъдеще, предвид факта, че в актива на това предприятие са три стратегически рибарски пристанища.

Г-н Стоян Котов благодари за предложението на г-н Йорданови обеща да се проучи възможността дали лица по Търговския закон имат право реално да участват в тематичните работни групи, защото предприятието „Рибни ресурси“ е структурирано по такъв начин като юридическо лице. Допълни, че на първото заседание ще присъстват техни представители като редовни членове.

Г-жа Адамова взе думата за последно обръщение, след като беше изчерпан дневния ред. Тя обобщи всичко което беше казано и с думите си насърчи всички да работят заедно, за да постигнат по-добър резултат и да избегнат ситуацията за загуба на средства, което е в интерес на всички. Периодът, който предстои се очаква да е много натоварен. Трябва да се подобри реализирането на оперативната програма, но същевременно да се започне подготовката на оперативната програма за новия програмен период.

Д-р Лозана Василева благодари на всички членове на Комитета за наблюдение за участието, като пожела успешно изпълнение на финансовите цели по правилото N+3 за тази година, както и в дългосрочна перспектива относно създаването на по-конкурентоспособен и устойчив рибарски сектор.

Поради изчерпване на дневния ред, Осмото заседание на КН на ПМДР беше закрито.